 <p>CRNA GORA Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede</p>	DIREKTORAT ZA RURALNI RAZVOJ	
UPRAVLJAČKO TIJELO	Verzija: 1.0	Strana 1 of 12

<p>ZAPISNIK SA SASTANKA IPARD III ODBORA ZA NADGLEDANJE Sastanak broj 2 Zapisnik sa II sastanka IPARD III odbora za nadgledanje 07. decembar 2023. godine - Hotel Hilton, Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 2, Podgorica</p>

I. Lista učesnika (u prilogu Zapisnika):

Sastanku su prisustvovali članovi IPARD III Odbora za nadgledanje, kao i predstavnici Evropske komisije i Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori (sastanku nijesu prisustvovali članovi Ministarstva javne uprave, Ministarstva saobraćaja i pomorstva, Zajednice opština Crne Gore, NVO Green home, Fakultet za turizam i hotelijerstvo - Univerzitet Crne Gore, Mašinski fakultet - Univerzitet Crne Gore, Nacionalnog udruženja vinara i vinogradara Crne Gore, Centar za razvoj Agrara - Bijelo Polje, Kontrolno i sertifikaciono tijelo „Monteorganica“ doo, Savez udruženja privatnih vlasnika šuma, Udruženje poljoprivrednih proizvođača voća i povrća „Ratar“, Udruženje proizvođača „Domaće voće Pobraće“, „Udruženje proizvođača pastrmke Crne Gore“ i Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede – Direktorata za ribarstvo i Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove). Odsutvo pomenutih članova, opravdano je zbog nedave rekonstrukcije Vlade Crne Gore i preklapanja aktivnosti, pa neki članovi nisu bili u mogućnosti da prisustvuju.

Rezultat:

Kvorum je ispunjen, te je sastanak mogao da bude održan i odluke usvojene (29 članova ili njihovih zamjenika sa pravom glasa je bilo prisutno na sastanku, od ukupno 44 članova sa pravom glasa).

Prilog: Pored kratkog spiska učesnika navedenih u Zapisniku, lista učesnika podijeljena na:

1. Članovi sa pravom glasa (zaključno sa rednim brojem 44)
2. Članovi bez prava glasa (od 1 do 6 druga tabela)
3. Posmatrači (1 do 3 treća tabela)

ii. Agenda

AGENDA

DRUGI sastanak IPARD III odbora za nadgledanje

Datum: Četvrtak, 7. decembar 2023.

Vrijeme: 10.00h

Mjesto: Hotel Hilton, Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 2, Podgorica

Redni broj	Predviđeno vrijeme	Sadržaj	Informativno /Potrebna saglasnost/Potrebno odobrenje /Potrebno mišljenje članova IPARD III odbora	Odgovornost
1.	10:00 – 10:10	Otvaranje sastanka; Usvajanje Agende	Potrebno odobrenje	Andrijana Rakočević, generalna direktorica Direktorata za ruralni razvoj, šefica IPARD Upravljačkog tijela, Predsjedavajući
2.	10:10 – 10:25	Prezentovanje predstavnika Evropske komisije	Informativno	Frank Bollen, šef prepristupne jedinice za susjedstvo, proširenje i prepristupnu pomoć Evropske komisije
3.	10:25 – 10:30	Usvajanje zapisnika sa prethodnog Sastanak IPARD odbora za nadgledanje (IMC) (u prilogu dnevnog reda) i informacija o implementaciji odluka donesenih na prethodnom sastanku IPARD III nadzornog odbora	Potrebno odobrenje	Andrijana Rakočević, generalna direktorica Direktorata za ruralni razvoj, šefica IPARD Upravljačkog tijela, Predsjedavajući
4.	10:30 – 10:35	Usvajanje izmjena Poslovnika o radu odbora za nadgledanje IPARD III programa za Crnu Goru (sastanak IPARD III odbora za nadgledanje), član 3 „Imenovanje i struktura odbora“ zbog institucionalnih promjena u Crnoj Gori	Potrebno odobrenje	Andrijana Rakočević, generalna direktorica Direktorata za ruralni razvoj, šefica IPARD Upravljačkog tijela, Predsjedavajući

5.	10:35 – 10:50	Stanje implementacije IPARD III program	Informativno	Andrijana Rakočević, generalna direktorica Direktorata za ruralni razvoj, šefica IPARD Upravljačkog tijela
6.	10:50 – 11:05	Stanje implementacije IPARD II program	Informativno	Marko Radonjić, generalni direktor Direktorata za plaćanja, šef IPARD agencije
7.	11:05-11:20	<i>Pauza za kafu</i>		
8.	11:20-11:30	Izmjene IPARD II i IPARD III programa	Potrebno odobrenje	Miloš Kusovac, načelnik Direkcije za programiranje
9.	11:30 – 11:45	Informacije o komunikacijskim aktivnostima vezanim za 'plan vidljivosti i komunikacijskih aktivnosti za IPARD II i IPARD III program' za period od prethodnog sastanka IMC-a (1. juna 2023.) 'Plan vidljivosti i komunikacijskih aktivnosti - Godišnja lista akcija - 2024'	Potrebno odobrenje	Nina Jakić, savjetnica za koordinaciju i odnose sa javnošću ruralnog razvoja
10.	11:45 – 11:50	Prezentacija i odobrenje Akcionog Plana za Tehničku pomoć za 2024 godinu	Potrebno odobrenje	Nina Jakić, savjetnica za koordinaciju i odnose sa javnošću ruralnog razvoja
11.	11:50 – 12:00	Izazovi sistema monitoringa sa prijedlogom za unapređenje sistema	Informativno	Zoran Irić, načelnik Direkcije za monitoring i evaluaciju IPARD-a, koordinaciju i odnose s javnošću (PR) ruralnog razvoja
12.	12:00 – 12:10	Predstavljanje dva člana IPARD III odbora za nadgledanje	Informativno	<ul style="list-style-type: none"> - Lidija Radović, samostalni savjetnik i u Direktoratu za transformaciju i razvoj zanatstva u Ministarstvu ekonomskog razvoja - Luka Milošević, predsjednik Udruženja „Marikultura“

13.	12:10 – 12:30	Diskusija	Informativno	
14.	12:30	Prijedlozi za datum i Agendu za naredni sastanak	Informativno	
15.	12:45	Ručak		

III. Ishod sastanka IPARD III odbora za nadgledanje

U skladu sa tačkom 1 Agende: Otvaranje sastanka; Usvajanje Agende

- **Andrijana Rakočević**, generalna direktorica Direktorata za ruralni razvoj, šefica IPARD Upravljačkog tijela, predsjedavajuća IPARD III Odborom za nadgledanje, otvorila je sastanak i predstavila Agendu na koju nije bilo primjedbi.

Odluka broj 1

- Agenda je usvojena.
- Svi članovi (29) sa pravom glasa, glasali su za.

U skladu sa tačkom 2 Agende: Prezentovanje predstavnika Evropske komisije

- **Frank Bollen**, šef pretpristupne jedinice za susjedstvo, proširenje i pretpristupnu pomoć/Evropska komisija, pozdravio je prisutne članove odbora i obavijestio prisutne da je na jutrošnjem sastanku zvanično obavijestio ministra Jokovića da je odobrena podnijeta inicijativa koja se odnosi na mogućnost potrošnje sredstva iz IPARD II programa do kraja 2024. godine, čime bi se Crnoj Gori omogućilo dodatno vrijeme za realizaciju ugovorenih investicija i onih koje će se tek ugovoriti. Ova inicijativa zvanično je podnešena u martu mjesecu ove godine na sastanku ministra Jokovića sa komesarom Evropske unije gospodinom Janušem Vojčehovskim u Briselu. Gospodin Bollen izrazio je uvjerenje da će Crna Gora iskoristiti na pravi način ovaj dodatni uslov za potrošnju sredstava u iznosu od 15 miliona eura u narednoj godini, ali i podsjetio na odgovornost i obaveze koje treba preduzeti kako bi se pravovremeno otpočelo sa implementacijom IPARD III programa. Takođe, s obzirom da na terenu postoji zainteresovanost za IPARD podršku potrebno je uložiti dodatne napore, kako bi se na pravi način sredstva iskoristila i ovom prilikom izrazio je želju da tokom direktnih susreta sa korisnicima IPARD programa lično od njih čuju o iskustvima u korišćenju EU fondova.

U skladu sa tačkom 3 Agende: Usvajanje Zapisnika sa prethodnog sastanka IPARD III Odbora za nadgledanje (prilog Agende) i izvještaj o praćenju odluka donešenih na prethodnom sastanku IPARD III Odbora za nadgledanje

- **Andrijana Rakočević**, generalna direktorica Direktorata za ruralni razvoj, šefica Upravljačkog tijela, predsjedavajuća, konstatovala je da je Zapisnik u predviđenom roku poslat svim članovima IPARD III Odbora za nadgledanje i da na predmetni zapisnik nije bilo komentara.

Odluka broj 2

- Zapisnik sa prethodnog sastanka IPARD III odbora za nadgledanje je usvojen.
- Svi članovi (29) sa pravom glasa, glasali su za.

U skladu sa tačkom 4 Agende: Usvajanje izmjena Poslovnika o radu IPARD III odbora za nadgledanje u Crnoj Gori, član 3 "Imenovanje i struktura IPARD III odbora" zbog institucionalnih promjena u Crnoj Gori

- **Andrijana Rakočević**, generalna direktorica Direktorata za ruralni razvoj, šefica Upravljačkog tijela, predsjedavajuća, objasnila je da je usljed institucionalnih i kadrovskih promjena u Crnoj Gori bilo

neophodno izvršiti izmjene Poslovnika. Naglašeno je da je pomenuti Poslovnik prosljeđen svim članovima odbora za nadgledanje, na koji nije bilo primjedbi ni komentara te je izmjena Poslovnika usvojena.

Pregled glavnih zaključaka diskusije:

- Lidija Rmuš, sekretarka Odbora za poljoprivredu i prehrambenu industriju – Privredna Komora – uputila je pitanje prisutnima i predložila da se razmoti mogućnost prisutva sastancima Odbora predstavnika iz reda crnogorskih kompanija, pozivajući se na stav 6 Poslovnika.
- Dick Van Dijk, „Programme manager“ za Crnu Goru u pretpristupnoj jedinici DG AGRI-ja, odgovorio je gospođi Rmuš da je u sastav Odbora predviđeno da su članovi IPARD III odbora za nadgledanje predstavnici institucija koje su uključene u sam proces sprovođenja IPARD III programa, kao i predstavnici poljoprivrednih proizvođača, odnosno udruženja iz različitih sektora poljoprivredne proizvodnje, ali i predstavnici nevladinog sektora, a da bi uključenje privatnog sektora odnosno neke od kompanije značilo i njegovu favorizaciju, te da se ovaj predlog nije u skladu sa osnovnim načelima rada ovog Odbora i kao takav ne može se usvojiti.

Odluka broj 3

- Izmjena Poslovnika o radu IPARD III odbora za nadgledanje je usvojena.
- Svi članovi (29) sa pravom glasa, glasali su za.

U skladu sa tačkom 5 Agende: Prezentacija IPARD III programa

- Andrijana Rakočević, generalna direktorica Direktorata za ruralni razvoj, šefica Upravljačkog tijela, upoznala je prisutne sa aktivnostima koje su preuzete u cilju implementacije IPARD III programa. Pored mjera koje Crna Gora već implementira kroz IPARD II program, kao što su M1 – Podrška primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, M3 – Podrška sektoru prerade, M7 – Diverzifikacija ekonomskih aktivnosti i M9 – Tehnička pomoć, za koju je poslat zahtjev za akreditaciju, ovim programom su razrađene još četiri mjere; Mjera 4 – Agro ekološka-klimatska i organska mjera, Mjera 5 – Implementacija lokalnih razvojnih strategija – LEADER, Mjera 6 – Investicije u javnu ruralnu infrastrukturu i Mjera 11 – Uspostavljanje i zaštita šuma. Gospođa Rakočević je istakla da se novim programom namjerava proširiti opseg potencijalnih korisnika. Iz ovog razloga su kao prihvatljivi kriterijumi uvedeni početnici u poljoprivredi, a kroz Mjeru 6, koja se odnosi na ruralnu infrastrukturu, prihvatljivi korisnici mogu biti lokalne samouprave. U mjeri 5- LEADER, korisnici su lokalne akcione grupe (LAG-ovi) koje će se sastojati od predstavnika civilnog sektora, lokalnih samouprava i predstavnika privrede na području obuhvaćenom lokalnom razvojnom strategijom. U daljem izlaganju predstavila je pokrenute aktivnosti na pripremi akreditacionog paketa Mjere 4, dok je za Mjeru 5 u toku priprema studije izvodljivosti za uvođenje LEADER mjere, potencijalni pilot projekat uz podršku FAO-a kao priprema za sprovođenje M5. Dalje je bilo riječi o Mjeri 6 za koju je akreditacioni paket u fazi pripreme, završena ekspertska misija, a uporedo, u saradnji sa Zajednicom opština se radi na edukaciji potencijalnih korisnika kroz organizovanje radionica o PRAG procedurama.

U skladu sa tačkom 6 Agende: Prezentacija IPARD II program

- **Marko Radonjić**, generalni direktor Direktorata za plaćanja, šef IPARD Agencije, u svom izlaganju istakao je da je osim kroz Peti javni poziv za Mjeru 1, ugovaranje svih ostalih poziva završeno. Do sada, ugovoreno je 622 projekta, ukupne investicije od skoro 120 miliona EUR i skoro 42 miliona EUR iz EU podrške. Kako je informisao prisutne do sada je isplaćeno 378 projekata, odnosno, u poljoprivredni sektor uloženo je skoro 50 miliona EUR, a skoro 20 miliona je donacija od EU. Gospodin Radonjić kazao je da je trenutno u IV kvartalu isplaćeno 1.27 mil EUR EU podrške, a do kraja godine planirano je da se isplati još 3.25 mil EUR EU podrške, što znači da ove godine, računajući na n+4 pravilo za IPARD budžetsku 2019. godinu, nećemo imati dekomitment, odnosno, nećemo vratiti u budžet Unije sredstva koje je Crna Gora imala na raspolaganju za potrošnju.

U daljem izlaganju predstavio je presjek stanja za 2023. godinu, ne računajući V JP kroz M1, gdje je potrebno platiti skoro 8 miliona EUR EU podrške. Dakle, ovaj iznos biće i veći, kada definišemo uslove pod kojima ćemo ugovarati V JP kroz M1. Ono što je istakao gospodin Radonjić jeste da je bio iznenađujući broj potencijalnih korisnika koji je značajno veći u odnosu na raspoloživa sredstva; prema trenutnom stanju, za potencijalne ugovore je 315 zahtjeva sa zahtijevanim iznosom investicije (sa PDV-om) od 22,14 miliona EUR, pa je zahtijevan iznos podrške 12,49 miliona EUR, od čega je EU dio 9,37 miliona EUR.

Na kraju podsjetio je, a kako su kolege već i predstavile, izmjenama IPARD II programa, riješili bismo pitanje sredstava koja nedostaju za traktore, a uz garanciju koju bi nam Vlada Crne Gore izdala, obezbijedili bismo sredstva za ostale vrste investicija, u slučaju da do realizacije svih investicija stvarno i dođe. Dakle, kako su svi najavili, Crnu Goru očekuje privođenje kraju IPARD II programa i početak IPARD III programa, uz zapošljavanje ljudi na pozicijama koje su oglašene u tekućoj godini.

U skladu sa tačkom 8 Agende: Izmjene IPARD II i IPARD III programa

- **Miloš Kusovac**, načelnik Direkcije za programiranje, prilikom prezentacije predstavio je aktuelne izmjene koje se odnose na IPARD II i IPARD III program. U skladu sa procedurom pokrenute su izmjene IPARD II programa koje se uglavnom odnose na preraspodjelu raspoloživih sredstava unutar budžetskih godina 2019 i 2020, a sve u cilju nesmetane implementacije već raspisanih javnih poziva. Kada je riječ o IPARD III programu predlog izmjena se odnosi na čitavi set mjera koje se nalaze u ovom programu. Na prvom mjestu bliže su određeni kriterijumi koji se odnose na maksimalni iznos podrške koji korisnici mogu ostvariti u programskom periodu, mogućnost avansnog i faznog plaćanja. Kod Mjere 1 glavni fokus dat je poljoprivrednicima početnicima, kod Mjere 4 bliže su definisane obaveze kod pašnjaka i organske proizvodnje, dok je u Mjeri 7 glavna izmjena izvršena kod kriterijuma rangiranja.

Pregled glavnih zaključaka diskusije:

- **Milko Živković**, predsjednik Unije stočara sjevera Crne Gore –istakao je da želi da skrene pažnju i prenese nezadovoljstvo proizvođača iz stočarskog sektora, pogotovo na sve veći odliv mladih i istakao da su crnogorska sela opustošena. Takođe, na kraju je dodao da će prenijeti današnju vijest crnogorskim stočarima o produženju roka za realizaciju investicija u 2024. godini.

- **Vučko Pešić**, predsjednik Udruženja seoskih domaćinstava "Turizam na selu", prenijeo je saznanje o poteškoćama u nabavci opreme i mašina, izrazivši posebno problem nabavke traktora sa zapadnih tržišta koji nijesu značajno zastupljeni kod nas. Takođe, osvrnuo se na period realizacije kreditnih sredstava kod IRF-a, prepoznajući ovu instituciju kao usko grlo u korišćenju IPARD sredstava. Povodom matrice izmjena koja je dostavljena, predložio je da se uvrsti dodatni kriterijum prilikom bodovanja za poljoprivredne proizvođače kojima je poljoprivreda jedina djelatnost. Gospodin Pešić, pokrenuo je i pitanje male prerade na gazdinstvu, konkretno zašto je prerada mesa izostala iz podrške u podmjeri 7.2.
- **Miloš Kusovac**, načelnik Direkcije za programiranje, naglasio je da sve predložene izmjene moraju imati utemeljenje u važećem nacionalnom zakonodavstvu, te da je za sve navedene kriterijume neophodno obezbijediti dokaze koje nesmetano može kontrolisati Direktorat za plaćanje, te da će se ovo pitanje dodatno razmotriti sa nadležnom institucijom tj. UBHVFP.
- **Spasoje Vujošević**, koordinator Službe za kredite i garancije u IRF -u, prilikom diskusije ističe da je IRF najvećim dijelom jedina institucija koja kreditira korisnike IPARD programa i istakao da smatra da je ova institucija partner Ministarstva kao i da su sistemi saradnje razvijeni u dovoljnoj mjeri.
- **Ratko Bataković**, predsjednik Mreže za ruralni razvoj Crne Gore, izrazio je zadovoljstvo što su pokrenute aktivnosti povodom priprema studije izvodljivosti za uvođenje LEADER mjere i informisao je prisutne da je poljoprivredni klaster Crne Gore postao član najveće evropske organizacije poljoprivrednika i agroindustrijskih kompanija "Copa Cogeca", koja okuplja poljoprivrednike iz Evropske unije (EU).
- **Čazim Alković**, predsjednik Udruženja maslinara Bar, pohvalio je što je novim IPARD III programom predviđen sektor maslinarstva i vinogradarstva kroz mjeru 7, i postavio pitanje oko rješavanja pitanja dobijanja dozvola za izgradnju.
- **Vladimir Dabanović**, predsjednik Poljoprivrednog klastera Crne Gore, postavio je pitanje povodom mjere 7; da li je moguća podrška investicije privremenih objekata, obzirom da ne zahtjevaju dobijanje građevinskih dozvola i da li se takve investicije održavaju kroz ovu mjeru?
- **Ivan Nedović**, načelnik Odeljenja za plansku dokumentaciju u Ministarstvu prostornog uređenja, urbanizma i državne imovine, odgovorivši gospodinu Dabanoviću da je postavljanje ovakvih objekata potrebno predvidjeti kroz Programe privremenih objekata koji se donosi na 5 godina, a da su vrste privremenih objekata prema načinu na koji su pričvršćeni za tlo i prema namjeni određene u skladu sa Pravilnikom o bližim uslovima za postavljanje odnosno građenje privremenih objekata, uređaja i opreme i izrazio spremnost da u bliskoj budućnosti organizujemo sastanak povodom svih nedoumica koje su u nadležnosti ovog Ministarstva.
- **Milena Kotlica**, savjetnica za programiranje - informisala je prisutne da je Ministarstvo u prethodnom periodu organizovalo niz sastanaka povodom ove problematike sa predstavnicima Ministarstva ekonomskog razvoja i turizma. Naglasila je da je u finalnoj fazi i Vodič za korisnike mjere 7 „Diverzifikacija gazdinstva i razvoj poslovanja“ u kojem će potencijalni korisnici imati priliku da se upoznaju sa svim koracima koje je potrebno preuzeti u cilju ispunjavanja uslova prilikom apliciranja za ovu mjeru. Takođe, kako je istakla održan je niz sastanaka i sa Ministarstvom nadležnim za poslove prostornog planiranja kao i sa predstavnicima lokalnih samouprava kako bi se pronašlo zajedničko rješenje prvenstveno oko dobijanja Urbanističko tehničkih uslova u ruralnim područjima. Dodatno, od strane Ministarstva upućeni su komentari na nacrt Prostornog plana, u namjeri da se reaguje i prepoznaju uska grla koja smo prethodno uvidjeli tokom implementacije Mjere 7.
- **Biljana Pejović**, načelnica Odeljenja za poslove rodne ravnopravnosti u Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava, komentarisala je da dokument u prilogu nije orodnjen, i pitala da li je IPARD program takav, da li su prepoznate nekim vidom podrške žene poljoprivredne proizvođačice.

- **Miloš Kusovac**, načelnik Direkcije za programiranje, je u odgovoru gospođi Pejović pojasnio da su oba IPARD programa orodnjena i posjeduju posebna poglavlja kada je riječ o orodnjavanju, ne samo o rodnoj ravnopravnosti nego i mladi poljoprivrednici ostvaruju 10% podrške, a žene korisnice imaju dodatne bodove u dijelu rangiranja.
- **Igor Pajović**, doc.dr na Biotehničkom fakultetu – Univerzitet Crne Gore, predložio je da se u priloženim matricama Izmjene IPARD III programa verzija 1.1. u stavu 3 vezano za zaštitu životne sredine, bezbjednost hrane, dobrobit životinja i zaštitu na radu doda javno zdravlje i vrati bezbjednost hrane.
- **Lidija Rmuš**, sekretarka Odbora za poljoprivredu i prehrambenu industriju – Privredna Komora, uputila je pitanje povodom nastale promjene da se sada dozvoljava 3 mil. EUR ukupne potrošnje IPARD sredstava, a da je u nekim prvim prezentacijama bio riječi o 5 mil. EUR, uz komentar da je podrška za Mjeru 1 i Mjeru 3 zajedno smanjena za 40%.
- **Luka Milošević**, predsjednik Udruženja „Marikultura“, predložio je da se u novom IPARD III programu smanji kriterijum za sektor akvakulture gdje je predviđeno da korisnik ima proizvodnju gdje je minimalni godišnji kapacitet 10 tona ribe ili školjki, obzirom na klimatske promjene gdje globalno zagrijavanje utiče na smanjen dotok vode u zalivima i problem zagrijavanja, pa samim tim smanjena je i proizvodnja. Takođe, predlog je da se skрати period zakupa za sektor akvakulture gdje je predviđeno 10 godina, što se ne poklapa sa periodom zakupa koji odobrava Morsko dobro i koji je najčešće godinu do dvije dana, takoda potencijalni korisnici nisu u prilici da ispune ovaj uslov.
- **Andrijana Rakočević**, generalna direktorica Direktorata za ruralni razvoj, šefica Upravljačkog tijela, na pitanje gospođe Rmuš dala je pojašnjenje da je izmjena oko ukupne potrošnje sredstava nastala na predlog EU komisije, ali da je ovaj iznos sasvim korektan obzirom da je u prethodnom periodu bila tolika potrošnja kod svih većih kompanija, a i moramo uzeti u obzir da pojedini potencijalni korisnici ulaze u zonu „*death weight*“, odnosno da nisu prihvatljivi korisnici koji investicije mogu finansirati iz sopstvenih sredstava.
Povodom ostalih predloga, gospođa Rakočević je izrazila zadovoljstvo što su pokrenute konstruktivne ideje, ali podsjetila prisutne da svaki od ovih dodatnih predloga iziskuje dodatne provjere, odnosno da je potrebno razmotriti na koji način će se kontrolisati ovakve promjene od strane IPARD agencije za plaćanje. Na kraju, uz konsultaciju sa gospodinom Van Dijkom, ona je predložila da se usvoji IPARD III program verzija 1.1. sa izmjenom koju je predložio gospodin Pajović, a da se ostali predlozi razmotre do sledećeg sastanka uz dodatne analize i sastanke sa resornim strukturama iz ovih oblasti, odnosno do sledećih izmjena IPARD III programa.

Odluka broj 4

Izmjene IPARD III program su usvojene sa izmjenom u tački 3 Matrica izmjena IPARD III programa .

Svi članovi (29) sa pravom glasa, glasali su za.

U skladu sa tačkom 9 Agende: **Informacije o komunikacijskim aktivnostima vezanim za 'plan vidljivosti i komunikacijskih aktivnosti za IPARD II i IPARD III program' za period od prethodnog sastanka IMC-a (1. juna 2023.) - 'Plan vidljivosti i komunikacijskih aktivnosti - Godišnja lista akcija - 2024'**

- **Nina Jakić**, savjetnica za koordinaciju i odnose sa javnošću ruralnog razvoja, na početku se osvrnula na promotivne aktivnosti koje su realizovane u ovoj godini povodom objave dva PETA javna poziva za mjeru 1 i 3, kao što su zvanične konferencije prije objave samog javnog poziva, radionice u svim lokalnim samoupravama, gdje su podijeljeni informativni lifleti. Gospođa Jakić, podsjetila je na objavu prvog biltena o IPARD-u u Crnoj Gori IPARD ZA VAS, koji se izdaje kvartalno, a prisutnima su podijeljena

izdanje broj 2 i broj 3, kao i brošura o IPARD III programu koja će se dijeliti tokom promotivnih aktivnosti sledeće godine, koje su sadržane i detaljno opisane u Planu vidljivosti i komunikacijskih aktivnosti - Godišnja lista akcija – 2024, koji je dostavljen svim članovima putem mejla. Pozvala je sve prisutne da na zvaničnoj IPARD web stranici/instagram/facebook mogu pronaći uspješne priče IPARD korisnika, koje su snimljene u saradnji sa Evropskom kućom, kao i ostale informacije u vezi sa IPARD III programom. Što se tiče medijske promocije značajno je napomenuti da su mnogobrojna gostovanja zaposlenih u MPŠV na državnim i lokalnim tv i radio stanicama sadržana u 491 objavu (64 novinska objava, 78 tv priloga i 349 objava na portalima).

Odluka broj 5

- Plan vidljivosti i komunikacijskih aktivnosti - Godišnja lista akcija – 2024 je usvojen.
- Svi članovi (29) sa pravom glasa, glasali su za.

U skladu sa tačkom 10 Agende: Prezentacija i odobrenje Akcionog Plana za Tehničku pomoć za 2024 godinu

- **Nina Jakić**, savjetnica za koordinaciju i odnose sa javnošću ruralnog razvoja, u uvodnom izlaganju naglasila je da je Godišnji akcioni plan poslat svim članovima na mejl i da nije bilo dodatnih komentara. Kako je istakla, ovaj plan sadrži spisak aktivnosti čija je realizacija planirana u tekućoj kalendarskoj godini, sa indikativnim budžetom za sve vrste aktivnosti. Procjena vrijednosti nabavki i usluga u APP postavlja se na osnovu istraživanja tržišta ili na osnovu prethodnih iskustva, pa je ovim planom predviđena potrošnja u iznosu od 189.375,60 eura EU sredstava i 28.406,34 eura nacionalnog finansiranja. Takođe, u skladu sa izmjenama IPARD II programa i alokacije budžetskih sredstava predviđeno je i korišćenje 50 hiljada eura EU sredstava namijenjenih za 2023. godinu.

Odluka broj 6

- Akcionog Plana za Tehničku pomoć za 2024 godinu je usvojen.
- Svi članovi (29) sa pravom glasa, glasali su za.

U skladu sa tačkom 11 Agende: Izazovi sistema monitoringa sa prijedlogom za unapređenje sistema

- **Zoran Irić**, načelnik Direkcije za monitoring i evaluaciju IPARD-a, koordinaciju i odnose s javnošću (PR) ruralnog razvoja, ističe je da je implementacija IPARD II programa, kao što je poznato, u završnoj fazi i nastaviće se nadgledanje implementacije otvorenih JP-a do zatvaranja programa, nakon čega će se krenuti na sveobuhvatnu pripremu kvalitetnih informacija neophodnih za obavezu ex-post evaluacije. Takođe, gospodin Irić napomenuo je da u susretu početka implementacije IPARD III programa kontinuitet praćenja implementacije programa zadržaće planiranu dinamiku. Na samom kraju izlaganja istakao je da u cilju poboljšanja sistema nadgledanja očekuje pristup softveru koji će sadržati najširi opseg informacija neophodnih za kvalitetno nadgledanje programa.

U skladu sa tačkom 12 Agende: Predstavljanje dva člana IPARD III odbora za nadgledanje

- **Lidija Radović**, samostalni savjetnik I u Direktoratu za transformaciju i razvoj zanatstva u Ministarstvu ekonomskog razvoja, izjasnila se da je evidentan napredak u oblasti politike zanatstva i daljeg razvoja zanatske djelatnosti i da smatra da u saradnji sa predstavnicima ministarstva treba organizovati zajednički sastanak u cilju razmjene iskustva i dobrih praksi u vezi sa politikom u oblasti zanatstva. Kako je istakla ona ovom prilikom bi predložili promjenu kriterijuma za podršku podmjere 7.3. koja je

namijenjena zanatlijama. U daljem izlaganju gospođa Radović govorila je o Listi zanatlija i programima podrške Ministarstva ekonomskog razvoja koji se realizuju za zanatlije.

- **Luka Milošević, predsjednik Udruženja „Marikultura“**, u svom predstavljanju kazao je da ovo udruženje okuplja oko 20 uzgajivača školjki i ribe, i da smatra da je ova proizvodnja ugrožena kako je prethodno isticao i zahvalio na predlogu da se intenzivira saradnja sve u cilju kako bi bilo više potencijalnih korisnika IPARD sredstava iz ovog sektora.

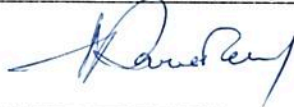
U skladu sa tačkom 13 Agende: **Diskusija**

- **Andrijana Rakočević, generalna direktorica Direktorata za ruralni razvoj, šefica Upravljačkog tijela** predsjedavajuća, pohvalila je današnju diskusiju koja se odvijala u skladu sa tačkama Agende i izrazila zadovoljstvo povodom konstruktivnih predloga, istaknuvši da je time i opravdan rad ovog Odbora.

U skladu sa tačkom 14 Agende: **Prijedlozi za datum i Agendu za naredni sastanak**

- **Andrijana Rakočević, generalna direktorica Direktorata za ruralni razvoj, šefica Upravljačkog tijela** predsjedavajuća, predložio je da termin za sledeći sastanak bude u prvoj polovini juna meseca 2024. godine, o čemu će članovi IPARD III odbora za nadgledanje blagovremeno i biti obaviješteni.

Potpisi:

PREDSJEDAVALJUĆI IPARD III odborom za nadgledanje:	ZA SEKRETARIJAT:
<i>Gospođa Andrijana Rakočević</i>	<i>Gospođa Andrijana Rakočević</i>
<i>Zvanje: generalna direktorica Direktorata za ruralni razvoj, šefica Upravljačkog tijela</i>	<i>Zvanje: generalna direktorica Direktorata za ruralni razvoj, šefica Upravljačkog tijela</i>
Potpis: 	Potpis:
Datum: 16. 01.2024. godine	Datum: 16.01.2024. godine

PRILOG: Lista učesnika

